

[Statsministeren.]

virkelig tilegnelse af det danske sprog hos den opvoksende ungdom foreslås der på egnede steder oprettet skoler, i hvilke undervisningen efter det andet skoleår deles i en linie, hvor undervisningen som hidtil væsentligst foregår på grønlandsk, og en anden linie, hvori der undervises på dansk i flere og flere fag.

Den bestående 2-årige højskole foreslås omdannet til en 4-årig realskole, og også undervisningen på seminariet i Grønland foreslås forbedret.

Efter det grønlandske landsråds udtrykkelige ønske foreslås der givet hjemmel til, at der — når et passende antal børn har de nødvendige forudsætninger — oprettes en rent dansksproget mellemskole i Grønland. Det vil dog sikkert vare en del år, inden der er basis for at oprette en sådan skole.

Indtil videre foreslås de bestående efterskoler opretholdt med visse ændringer. Det må dog antages, at de kan nedlægges, når de dobbeltsprogede skoler er blevet almindeligt udbredt i Grønland.

Under behandlingen af dette lovforslag i folketinget blev der givet udtryk for betænkelighed ved, at gennemførelsen af de foreslåede ændringer i skolevæsenet ville medføre, at der ikke i tilstrækkelig grad blev taget hensyn til den grønlandske befolknings særlige forudsætninger ved tilrettelæggelsen af den fremtidige undervisning. Lad mig derfor her gentage den forsikring, jeg afgav i det andet høje ting, at der vil blive taget det videst mulige hensyn til den grønlandske befolknings særlige forudsætninger og interesser ved den kommende tilrettelæggelse af undervisningen i skolerne i Grønland.

Under forhandlingerne i folketinget blev der endvidere givet udtryk for ønsket om, at § 6 i forslag til lov om skolevæsenet blev formuleret således, at den person, der skulle repræsentere forældrerinteresserne ved den enkelte skole, ikke blev udpeget af de kommunale vælgere på det pågældende sted, men derimod af forældrene til de børn, der var optaget i den pågældende skole. Da jeg ganske kunne dele dette synspunkt, er et ændringsforslag blevet udarbejdet og vedtaget i overensstemmelse hermed.

Jeg vil dernæst gerne sige et par ord om forslag til lov om sundhedsvæsenet i Grønland.

Forslaget tilsigter navnlig at tilvejebringe hjemmel for oprettelse af en overordnet stilling som embedslæge i Grønland, samt at give hjemmel for oprettelse af et tuberkulose-sanatorium og et kysthospital, til hvilket der må påregnes knyttet en overlæge, der

i samarbejde med landslægen kan lede bekæmpelsen af tuberkulosen.

Det er imidlertid klart, at disse foranstaltninger ikke i sig selv er tilstrækkelige, men at der til en forbedring af sundhedstilstanden yderligere må foretages et udvidet oplysningsarbejde, opføres sunde boliger, ligesom der må ske en udvikling af de grønlandske erhverv, som kan højne befolkningens økonomiske niveau.

Jeg skal dernæst knytte nogle bemærkninger til forslag til lov om Den kgl. grønlandske Handel.

Efter lovforslaget bliver Den kgl. grønlandske Handels opgave at sikre, at der i Grønland til stadighed findes tilstrækkelige forsyninger af forbrugsvarer og erhvervsredskaber, og dernæst påhviler det handelen at aftage, bearbejde og eksportere grønlandske produkter.

Det nye ved lovforslaget er navnlig dette, at disse opgaver forudsættes løst i forbindelse med private erhvervsdrivende. Det er min opfattelse, at udviklingen sikkert vil vise, at det private erhvervsliv navnlig vil sætte ind på produktionens område, så at det bliver på dette felt, Den kgl. grønlandske Handel først vil kunne indskrænke sin virksomhed.

Jeg skal dernæst omtale forslag til lov om udøvelse af erhverv i Grønland.

Som det fremgår af lovforslagets § 10, skal eksportvirksomheden fra Grønland ikke længere være forbeholdt staten, men med de i lovforslaget indeholdte begrænsninger, der alle kun har hensynet til den grønlandske befolkning for øje, vil der fremtidig være fri adgang for privat dansk initiativ og kapital til at udøve erhverv i Grønland.

Målet for den hidtidige danske virksomhed i Grønland har været at understøtte en jævnt fremadskridende kulturel og økonomisk udvikling i den grønlandske befolkning. Da imidlertid priserne på de grønlandske eksportprodukter, navnlig saltfiskpriserne, har vist meget kraftige svingninger, ville også grønlændernes indtægter have vist meget kraftige svingninger, såfremt man ikke ved hjælp af det staten til lagte monopol og den særlige grønlandske fond havde hidført en konjunkturudligning ved en regulering af priserne på såvel indhandlings- som udhandlingsvarerne.

Jeg er af den overbevisning, at der fremdeles bør finde en konjunkturudligning sted af priserne til de grønlandske producenter, så at disse selv deltager i opsparingen i gode år til henlæggelse til tider, hvor priserne på navnlig fisk, fiskeprodukter og fåreavls-